

Legyen úgy, mint régen nem volt

Sajátos időszámítás uralkodik el a Nemzeti Együttműködés Rendszerének titulált gazdaságpolitikai-társadalmi konstrukción: a magyar idők történelmiesítése, a múlt gyarmatosítása. Agyonkoptatott fordulat lenne Orwell vonatkozó analizisét idézni a múlt uralásáról, de kétségtelen, hogy a NER ideológiapótlékként működő historizáló kommunikációja a mindenkori magyar múltat (a NER igenis ismeri az exkluzív magyar múltat, ahogy mindenkori magyar jelent is) afféle sajátos üdvtörténeti traktátussá tupírozza.

Ebben a múltban, amely a kisbetűs magyar idők (a nagybetűs Magyar Idők már maga a médium, amely persze nemzetileg egyetértve egygyé válik az üzenettel) sajátos birtokát képezi, a kauzalitás (ok-okozat logikai sorrendje), valamint az időrendiség esetlegessé válik. A történelem a politika szolgálóleánya. A múlttal szemben elvárások fogalmazódnak meg, hiszen ha a kitüntetett virtuális jelen olyan, amilyen (amilyennek lennie kell), akkor a múltnak is olyannak kellett lennie, amilyenek ábrázolják (a magyar nyelv sajnos nem ismeri az imperatív múlt időt: a múlt olyan lett legyen, talán ez lenne a legmegfelelőbb nemlétegi szerkezet).

Ennek a múltkonstrukciónak sajátos üteme van: emlékévről emlékévre lépdél, hiszen alapvetően nem a linearitásban, hanem az üzenetben hisz. Az üzenet pedig lefegyverzően egyszerű: a magyar történelem a magyar nemzet ellen indított aljas külső támadások (a támadás mindig külső: ha belülről jön, akkor is kívülről támogatott idegen ügynökök aknamunkálnak a történelem kazamáiban), a nemzet (néha még fals nosztalgiával „népnek” hívják, de az új magyar populizmus inkább etnicizál, mint álplebejus romantikával operál, az olyan avétosan szociálisnak tűnik már) összefog, és győzelmet arat vagy elbukik, de bukása és győzelmei egyaránt dicsőségesek.

Ismerős?

Világos, hogy ehhez a homogén harmóniához ki kell gazolni a dudvát és muhart, hogy eljussunk a délibabos-életterköves magyar ugarhoz, ahol minden egyértelmű, fekete-fehér, mint a tolkien Középföldén (legfeljebb az előjelek mások). Ebben a szerepjátékban pedig jókora pénzek jutnak a szerepjátékosoknak, a játék-mestereknek.

Ebben az alapítványokban, kifizetett (és néha meg sem valósult) gigaprojektekben, drága vásári spektakulumokban (gondolok itt a Terror Házára és vidéki fiókintézményeire), múltipari

Konok Péter
történész

múltunk még sok meglepetéssel szolgálhat

műhelyekben (a Veritas Intézettől a Nemzeti Emlékezet Bizottságáig) realizálódó kvázivilágban 1956 után azonnal 1918 következik – legalábbis ezt szűrhetjük le az emlékek egymásutánjából. A történelemszabászat állócsillaga pedig óhatatlanul Schmidt Mária, aki a prolongált 1956-os emlékévé elmúltával rögtön az újonnan beköszöntő emlékévé kormánybiztosa lett.

Mindig nyerő csapat élén nem cserélünk kapitányt.

Kétségtelen: Schmidt Mária (végzettsége szerint történész) bárhol felismeri a helyes, elvárható történelmet. A helyes, elvárható történelemnek jellegzetes fülcimpája van, sapkáját mindmáig a nachtkaszniban őrzi, és remekbe szabott sztorikat tud mesélni. Hitelességét a ráütött pecsét bizonyítja: megfelel a feltételeknek.

Mert itt természetesen nem a megtörtént múlt birodalmában járunk (de még csak nem is a megtörtént múlt rekonstruálásának birodalmában), hanem a mai propagandisztikus és manipulatív kvázivilág támasztotta keretrendszerben. 1918 ebből a szempontból meglehetősen fontos év. Lehet azon viccelni, hogy Schmidt Mária terrorházasított történelmében Magyarország vélhetően megnyeri az első világháborút (miközben megszabadul a labancigától is), de ez valószínűtlen (bár a lehetetlenségek, mint Alice Csodaországában, igen könnyedén válnak valósággá manapság). Sokkal fontosabb azonban, hogy az „első világháborús emlékévé” a történelmi felelősségek áthangszerelésére szolgál. Az emlékévé vezérmotívuma könnyedén kifejtethető a mai kommunikáció fő témáiból: idegen támadás, nemzeti egység, dicsőséges küzdelem, újrakezdés, sikeres Magyarország. Az 1918-as demokratikus forradalom, a nyúlászú Károlyi rombolása, az ország felbomlása, majd Horthy Miklós felemelkedése és regnálása – az ívet ismerjük. Írhatnám, hogy sok meglepetés nem érhet bennünket, de alighanem tévednék: Dózsa László, vagy éppen a halszagú nóta után azt kell mondanom, a múltunk még sok meglepetéssel szolgálhat olyan játékmester irányítása alatt, akinek külön stábot kell fenntartania, hogy lunatikus nyilatkozatait néha viccnek minősítsék.

A múltunk egy vicc. Nem árulkodik persze kifinomult humorról, de éppen megfelel olyan diskurzusból (valójában: hatalmi monológban), ahol az irodalom bizonyos korifeusai afféle választási szükségletként találják a kérdést: ki tartozik (tartozhat) a nemzeti kánonba: Jókai VAGY Esterházy? Ahol a világ – a kultúrától a nemzeti konzultációkig, a politikától az egzisztenciáig, az oktatástól az egészségügyig, az itt élend keltől az itt halnod kellig – olyan kétbites, eldöntendő kérdésekre korlátozódik, amelyekben a helyes válasz előre kódolva van.

Megérthetjük még, hogy Soros György írta alá a trianoni békeszerződést. ■